

Verkiezingspamflet gehandicaptenzorg

“Een betekenisvol leven, gewoon meedoen en passende zorg voor mensen met een beperking”

Om dit te realiseren, bevelen we tien punten aan:

- 1** Zorg voor passende inkomens op grond van werk of uitkering voor mensen met een beperking, want iedereen heeft recht op bestaanszekerheid;
- 2** Verbeter het onderwijs en experimenteer met domeinoverstijgende ontwikkeltrajecten, zodat iedereen kan blijven leren en ontwikkelen;
- 3** Maak meedoen voor iedereen mogelijk: verklein de afstand tot de arbeidsmarkt voor mensen met een beperking en maak voorzieningen toegankelijker;
- 4** Zorg voor passende zorg die de zelfredzaamheid en eigenwaarde vergroot van mensen die gehandicaptenzorg ontvangen;
- 5** Voorkom wachtlijsten in de complexe zorg door de kosten volledig te vergoeden in de tarieven;
- 6** Investeer in zorgprofessionals door werken in loondienst aantrekkelijk te maken en te zorgen voor voldoende opleidingscapaciteit voor de arts VG en de orthopedagoog-generalist;
- 7** Investeer in netwerken rondom mensen met een beperking door een (landelijk) beleid te ontwikkelen over de rol die de professionele gehandicaptenzorg speelt in de ondersteuning en de rol die iemands persoonlijke netwerk hierin speelt;
- 8** Ondersteun de sector met de noodzakelijke middelen om transities mogelijk te maken op het gebied van duurzaamheid, technologie en innovatie;
- 9** Verminder de administratieve lasten in de zorg, maak ruimte voor vertrouwen in professionals;
- 10** Zorg dat gehandicaptenzorg financieerbaar blijft door passende tarieven te bieden.

In dit pamflet leest u verder uitleg en onderbouwing van deze punten. We gaan hierover uiteraard graag met u in gesprek.

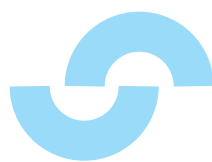
BPSW
beroepsvereniging
van professionals
in sociaal werk

nvo
nederlandse vereniging
van pedagogen en
onderwijskundigen

nvavg Nederlandse vereniging artsen
verstandelijk gehandicapten

vgn vereniging
gehandicaptenzorg
nederland

De samenleving en mensen met een beperking

Ruim 1,5 miljoen mensen met een beperking in Nederland kunnen nog niet of onvoldoende meedoen in de samenleving. Want deze wordt steeds complexer, sneller en veeleisender. Zij hebben ondersteuning nodig. Steeds meer cliënten hebben een (zeer) intensieve zorgvraag. De wachttijd om een passende plek te vinden loopt op. Het is moeilijker voldoende personeel te vinden in een krappere arbeidsmarkt. Met niet volledige teams of teams met wisselende gezichten staat de kwaliteit van de zorg onder grote druk. De financiële positie van zorgorganisaties is verslechterd. Zo raakt niet alleen de hoge inflatie organisaties, maar ook de inkoop van energie, de situatie op de vastgoedmarkt en de inzet van personeel niet in loondienst. Daar komt bij dat het organiseren van de zorg en ondersteuning niet eenvoudig is: het zorgstelsel kent nog te veel schotten en is meer op controle en verantwoording gebaseerd dan op vertrouwen.

Onze droom

We willen een samenleving waarin iedereen volwaardig meedoet en naar vermogen een bijdrage levert. Dat vraagt zorg die daarop gericht is. Om in de toekomst goede, toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning te kunnen bieden, is het nodig nu een start te maken met het anders organiseren en verduurzamen van de zorg en ondersteuning. Ervaringsdeskundigen, verwanten, professionals en zorgorganisaties denken daarover na en er zijn veel goede voorbeelden die laten zien hoe dat kan. Tegelijkertijd: zij kunnen het niet alleen. Voor een echt inclusieve samenleving hebben we iedereen nodig, juist ook de partijen buiten de zorgsector: het bedrijfsleven, het onderwijs, het openbaar vervoer, recreatie en de politiek. Werken aan zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking, is werken aan beschaving.

Wat er moet gebeuren: tien speerpunten

Vooropgesteld: veel zaken zijn in gang gezet en het is belangrijk hiermee door te gaan. Zo is het belangrijk dat de meerjarige nationale strategie voor mensen met een beperking snel wordt afgerond zodat deze de (meerjarige) basis kan vormen voor de implementatie van het VN-verdrag. Daarnaast is het wenselijk lopende programma's zoals de Toekomstagenda zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking te continueren tot en met 2028. We hebben daarnaast tien speerpunten opgesteld zodat mensen met een beperking gewoon kunnen meedoen en zodat we kunnen blijven werken aan goede, toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning.

Gewoon meedoen

1 Bestaanszekerheid

Mensen met een beperking hebben recht op een goede levensstandaard. Dat begint met een adequaat inkomen. Dat kan een inkomen uit werk zijn, maar ook een inkomen op grond van een uitkering, omdat betaald werk niet tot de mogelijkheden behoort. Zij kunnen wonen in een betaalbare en waar nodig aangepaste woning. Als mensen met een beperking te maken hebben met meerkosten vanwege hun beperking, is er sprake van een passende financiële tegemoetkoming.

2 Leren en ontwikkelen

Ieder mens heeft recht op onderwijs en een leven lang leren. Voor mensen met een beperking is dat een belangrijke voorwaarde om een goede, passende plek in de samenleving te vinden. Hiervoor moet het onderwijs beter aansluiten bij hun leermogelijkheden en ontwikkeltempo. Aansluitend is het belangrijk dat mensen met een beperking nieuwe vakvaardigheden en werknemersvaardigheden kunnen leren die zij in een bedrijf kunnen uitvoeren. Dat kan door te experimenteren met drie tot vijfjarige domeinoverstijgende ontwikkeltrajecten gericht op passend werk in de maatschappij.

3 Werken en ontspanning

Mensen met een beperking willen niet alleen deelnemen aan de samenleving, maar daar ook graag zelf actief aan bijdragen. Dat kan door betaald werk. En waar dat (nog) niet mogelijk is door een betekenisvolle daginvulling die past bij hun talenten en ontwikkelvermogen. Maak de afstand tot de arbeidsmarkt voor mensen met een beperking kleiner. Zorg dat switchen tussen betaald werk en onbetaalde activiteiten eenvoudiger wordt. Stimuleer en ondersteun werkgevers bij het inrichten van werkplekken voor mensen met een beperking.

Net als ieder ander willen ook mensen met een beperking zich kunnen ontspannen. Maak sportvoorzieningen, theaters, horecagelegenheden ook voor hen toegankelijk, net als het openbaar vervoer.

Goede, toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning

4 Passende zorg

Uitgangspunt bij het verlenen van passende zorg en ondersteuning is de vraag wat mensen met een beperking willen en wat hun zelfredzaamheid en eigenwaarde vergroot. In overleg met hen en hun naasten wordt bekeken wat zij zelf kunnen en willen doen, wat met behulp van technologie mogelijk is, waar het netwerk een rol kan spelen en waar professionele zorg en ondersteuning nodig is. Samen wordt gezocht naar een woonplek met het gewenste niveau van ondersteuning; collectief waar gewenst en nodig, intensief wanneer nodig en zo veel mogelijk geïntegreerd in de samenleving.

Om preventief in te zetten op ondersteuning van mensen met een licht verstandelijke beperking (lvb) is er nog steeds een 'Deltaplan lvb' nodig, een integrale aanpak die de grenzen van de ministeries van onder andere VWS, SZW en J&V overstijgt. Dit plan dient om eenzaamheid, schulden, verslaving en criminaliteit het hoofd te bieden.

De Wlz-zorg dient toegankelijk te blijven voor (jonge) mensen die blijvend 24 uren zorg en/of vormen van toezicht nodig hebben. Deze zorg moet ook beschikbaar blijven vanuit het Pgb. De medisch-generalistische zorg is goed toegankelijk voor alle mensen met een beperking. Binnen passende zorg is er een focus op het voorkomen en terugdringen van onvrijwillige zorg.

5 Complexe zorg

De eerder toegezegde gelden voor complexe zorg/VG7 zijn zeer welkom, maar nog niet toereikend. Dit vergt aanvulling door een structurele financiële ondersteuning. Investeer in vroegtijdige interventies om te voorkomen dat een vraag om ondersteuning uiteindelijk uitgroeit tot een zeer intensieve zorgvraag. Het is belangrijk dat er voldoende kennis over zeer intensieve zorgvragen beschikbaar komt. Deze kennis wordt gerichte verspreid en toegepast in de praktijk. Als er toch zeer intensieve zorg nodig is, worden de kosten hiervan volledig vergoed in de tarieven. Zo voorkomen we dat wachtlijsten gaan oplopen.

6 Investeren in professionals

Zorg voor voldoende opleidingscapaciteit voor de arts VG en de orthopedagoog-generalist, een bijbehorende adequate bekostiging en bevorder dat deze capaciteit ook daadwerkelijk wordt benut.

Zorg dat professionals voldoende ruimte (tijd en geld) hebben voor reflectie en ontwikkeling. Zorg ervoor dat zij plezier houden in hun werk, ook als werkwijze, gedrag en houding om verandering vraagt. Maak het werken in loondienst aantrekkelijk, zorg dat de sector concurrerend kan zijn ten opzichte van de markt (zie het SER-rapport) en steun daarmee het terugdringen van het aantal ZZP'ers in de zorg.

7 Investeer in netwerken rondom mensen met een beperking

Het betrekken van het netwerk om iemand heen, zoals familie of buurtgenoten, is een onderdeel van de zorg en ondersteuning. Hun rol wordt steeds groter. Dat vraagt om een visie op mantelzorg en de inzet van niet beroepsmatige zorgverleners. En om een bijbehorend (landelijk) beleid als het gaat om verantwoordelijkheden, taakverdelingen en grenzen. Hiervoor moet ook de samenwerking met het sociaal domein bevorderd worden.

8 Duurzaamheid, technologie en innovatie

De gehandicaptenzorg wil een moderne en duurzame sector zijn. Dat vraagt om de inzet van nieuwe technologieën, betere gegevensuitwisseling en verduurzaming van gebouwen. Ondersteun de sector met de noodzakelijke middelen om deze transitie mogelijk te maken.

9 Minder administratieve lasten, minder regels, meer ruimte

Werk op basis van vertrouwen in professionals en zorgorganisaties. De administratieve lasten als gevolg van regelgeving en controle moeten omlaag. Vereenvoudig het stelsel. Dat geeft meer werkplezier voor professionals, vermindert de werkdruk en levert capaciteit op die ten goede komt aan mensen met een beperking.

10 Passende bekostiging

Bij passende zorg hoort een passende bekostiging. Dat begint met kosten-dekkende tarieven en met een macro-kader dat is gebaseerd op een realistische meerjarenraming die rekening houdt met de trendmatige groei (inclusief de stijgende zorgzwaarte). Zorg dat inkoopprocessen in de verschillende domeinen (Wlz, Wmo, Jeugd) doelmatig plaatsvinden: uniform en gestandaardiseerd. Bevorder dat standaarden worden nageleefd.

Dit verkiezingspamflet is een gezamenlijke boodschap van de Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk (BPSW), Nederlandse Vereniging Artsen Verstandelijk Gehandicapten (NVAVG), Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen (NVO) en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN).